

Contracte programa 2022-2025

Fitxa 35. Accessibilitat

1. Marc competencial

La Llei 13/2014, del 30 d'octubre, estableix que l'accessibilitat és una matèria i una condició de responsabilitat compartida entre la Generalitat de Catalunya i les administracions locals. Aquests ens públics han de treballar junts i de manera coordinada per implementar aquesta norma.

Segons la Llei, les administracions públiques han de preveure la formació necessària perquè el personal d'atenció al públic dels serveis que en depenen tingui els coneixements adequats per adreçar-se i donar suport a les persones amb diversitat funcional o discapacitat. A més, han d'oferir la formació necessària perquè el personal gestor i tècnic que hi presta servei tingui els coneixements adequats en matèria d'accessibilitat.

Pel que fa als ens locals, els municipis i els consells comarcals han d'aplicar els preceptes normatius d'accessibilitat en l'àmbit de les seves competències, d'acord amb la normativa municipal i de règim local de Catalunya. Els ens locals han d'elaborar, aprovar i executar el Pla municipal d'accessibilitat i les revisions corresponents, així com les actuacions relatives a accessibilitat, i determinar cada any les accions que s'han de dur a terme amb el pressupost corresponent. En concret, els ens locals supramunicipals han d'elaborar plans d'actuació i de gestió de l'accessibilitat del seu àmbit territorial, a més de fer el seguiment de la preparació, la revisió i l'execució dels plans dels municipis.

Els plans d'accessibilitat dels municipis han de contenir una diagnosi de les condicions existents; determinar les actuacions necessàries per fer accessibles els entorns i espais de la seva competència; establir criteris de prioritat que permetin decidir quines accions s'han d'executar en diferents períodes, i definir les mesures de control, de seguiment, de manteniment i d'actualització per garantir que, un cop assolides les condicions d'accessibilitat, perdurin en el temps i s'estableixi un termini màxim per fer-ne una revisió.

Per tant, cada municipi ha de tenir un pla d'accessibilitat que inclogui tots els àmbits i territoris de la seva competència. Aquest pla es pot integrar en altres documents anàlegs, siguin generals, com ara el pla d'actuació municipal, o siguin sectorials, com ara el pla de mobilitat urbana. Els municipis limítrofs de menys de 10.000 habitants poden redactar un pla d'accessibilitat conjunt d'àmbit supramunicipal. En aquest supòsit, cada municipi ha d'aprovar el pla i executar les actuacions que afecten el seu territori.

Un dels objectius de la Llei 13/2014 és promoure la utilització de productes de suport a l'accessibilitat que millorin la qualitat de vida de les persones amb discapacitat o amb altres dificultats d'interacció amb l'entorn. D'acord amb l'article 53, el Govern i les administracions públiques han de vetllar perquè els col·lectius en situació d'especial vulnerabilitat o en risc d'exclusió social tinguin accés als productes de suport. Els centres d'autonomia personal són un recurs per assolir aquests objectius, així com els bancs de productes de suport (inclosos a la fitxa SAED).

2. Objectius que s'han d'assolir

- a) Complir els preceptes de la Llei d'accessibilitat esmentada, la Llei de serveis socials i l'Estatut d'autonomia de Catalunya, amb l'objectiu que les mesures de benestar, d'igualtat, d'equitat i de no-discriminació s'apliquin a tot el territori i amb la col·laboració de la resta de les administracions públiques.
- b) Millorar i ampliar el coneixement de l'accessibilitat per aplicar-la adequadament, amb la finalitat d'aconseguir que els municipis de Catalunya esdevinguin accessibles a totes les persones, i facilitar l'elaboració dels plans d'accessibilitat municipals, així com l'execució corresponent.
- c) Conèixer els tipus de discapacitats i les necessitats, amb l'objectiu d'oferir, en els serveis públics, una atenció adequada a les persones que les tenen.
- d) Facilitar l'elaboració dels Plans d'accessibilitat municipals i la seva execució, especialment pel que fa als municipis de menys de 20.000 habitants, els quals el 85% no en disposa, mentre que els municipis de més de 20.000 habitants els té fets en el 85% de casos.
- e) Incrementar l'eficàcia en el control i seguiment de les accions i actuacions d'accessibilitat, soles o integrades en altres projectes, per garantir que estiguin correctament dissenyades i realitzades.
- f) Difondre els productes de suport i les solucions d'accessibilitat en benefici de la ciutadania en general i, especialment, de la que té discapacitat o limitacions funcionals.
- g) Mantenir els centres per a l'autonomia personal de Catalunya d'acord amb el model del Departament de Drets Socials (DSO) i, al mateix temps, col·laborar amb els agents del territori, sobretot els de serveis socials.

3. Accions que cal desenvolupar

- Fitxa 35.1 - Formació en discapacitat

▪ El Departament de Drets Socials

- Fomentar, per mitjà del finançament, la formació d'acord amb el que estableix aquest document.
- Concretar la distribució territorial dels programes de formació.
- Fer un seguiment de la implantació dels programes de formació al territori.

▪ L'ens local

- Col·laborar en el finançament del programa d'acord amb el que estableix aquest document.
- Organitzar les sessions de formació en el pla formatiu del personal i de les entitats vinculades.
- Vetllar per una prestació correcta del programa i per l'assistència de les persones destinatàries.

- Fitxa 35.2 - Formació en accessibilitat

▪ El Departament de Drets Socials

- Fomentar, per mitjà del finançament, la formació d'acord amb el que estableix aquest document.
- Concretar la distribució territorial dels programes de formació.
- Fer un seguiment de la implantació dels programes de formació al territori.

- **L'ens local**
  - Col·laborar en el finançament del programa d'acord amb el que estableix aquest document.
  - Organitzar les sessions de formació en el pla formatiu del personal i de les entitats vinculades.
  - Vetllar per una prestació correcta del programa i per l'assistència de les persones destinatàries.
- **Fitxa 35.4 - Centres per a l'autonomia personal**
  - **El Departament de Drets Socials**
    - Col·laborar en el finançament del servei.
    - Definir la distribució territorial d'aquesta tipologia de servei.
    - Assolir l'harmonització dels serveis en tot el territori català.
    - Promoure l'avaluació i la millora d'aquest servei, tant pel que fa a serveis socials com pel que fa a la implementació de l'accessibilitat vers la ciutadania, amb la implicació dels professionals dels ens locals prestadors del servei.
  - **L'ens local**
    - Finançar el servei.
    - Prestar el servei amb eficiència i professionalitat, d'acord amb el model que defineix el DSO.
    - Garantir mecanismes de coordinació amb els equips bàsics d'atenció social per dur a terme un abordatge integral de les persones usuàries del servei d'atenció a l'entorn domiciliari (SAED).
- **Fitxa 35.5 - Referent Tècnic/a en accessibilitat per als consells comarcals**
  - **El Departament de Drets Socials:**
    - Finançar en gran part la figura del/ de la referent tècnic/a en accessibilitat que ha de dur a terme el suport tècnic als consells comarcals d'acord amb el que s'estableix en aquest document.
    - Difusió als ens locals de les activitats formatives
    - Aclariment de dubtes en les tasques encomanades a les persones encarregades del suport tècnic.
  - **L'ens local:**
    - Col·laborar en el finançament de la figura del/de la referent tècnic/a en accessibilitat, que ha de dur a terme el treball i suport tècnic als consells comarcals d'acord amb el que s'estableix en aquest document.
    - Facilitar-li els recursos materials i tècnics necessaris per poder desenvolupar correctament les tasques encomanades.
    - Informar anualment al DTSF de les tasques realitzades.

4. Condicions i recursos del servei

- **Fitxa 35.1 - Formació en discapacitat.**
  - S'adreça al personal dels ens locals dels àmbits següents:
    - Personal que fa atenció directa al públic.
    - Personal que elabora informació i comunicacions per a la ciutadania.

- Personal que gestiona o contracta tecnologies de la informació i la comunicació (pàgines web, aplicacions mòbils...).
  - Personal que contracta i/o gestiona serveis per a actes públics.
- L'han de contractar els ens locals, a més d'incloure-la en els plans de formació anuals per al seu personal. La formació en aquests àmbits s'estableix a la Llei 13/2014.
  - Pel que fa als coneixements sobre discapacitat, productes de suport i serveis d'accessibilitat per als actes públics, aquesta formació l'han d'impartir professionals de teràpia ocupacional o professionals de les entitats de discapacitats que, en la seva trajectòria d'acció i serveis, facin aquest tipus de formació. Cal tractar totes les tipologies de discapacitat: física, intel·lectual, sensorial visual i auditiva i mixtes.
  - Pel que fa a la formació en l'elaboració de documents accessibles i en les tecnologies de la informació i la comunicació accessibles, ha de ser un professional expert en aquest camp.
  - Continguts mínims obligatoris:

Objectius:

- Complir la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat.
- Garantir que les persones amb discapacitat puguin participar en els serveis i actes públics en les mateixes condicions que la resta dels ciutadans i de manera activa.
- Proporcionar orientacions pràctiques i concretes a les persones que dirigeixen i atenen el públic per a una atenció adequada i accessible en el ventall de discapacitats.
- Donar les pautes d'accessibilitat a les pàgines web, a les aplicacions per a dispositius mòbils i als documents que es publiquen a internet, d'acord amb la normativa vigent en aquesta matèria: Directiva (UE) 2016/2102 del Parlament Europeu i del Consell.

Continguts:

- Explicar les diferents tipologies de discapacitat.
- Detectar les dificultats que poden tenir els usuaris amb discapacitat en l'ús dels serveis públics i de les tecnologies o en la participació en actes públics.
- Identificar les capacitats dels usuaris amb discapacitat que afavoreixen la interacció.
- Proporcionar recursos personals i pautes d'actuació i actitud per atendre les persones amb discapacitats diferents.
- Tenir coneixement dels productes de suport més habituals que poden utilitzar les persones amb discapacitat en els serveis públics i en l'ús de les tecnologies.
- Conèixer i aplicar els sistemes o serveis d'accessibilitat per als actes públics i l'obligatorietat que presenten en funció de les característiques de l'acte (amb inscripció prèvia o sense, amb més públic o menys...).
- Saber quines són les pautes per fer accessibles els documents i la informació que es publica en els webs adreçada al públic general.

- Exposar les pautes d'accessibilitat en les tecnologies de la informació i la comunicació (pàgines web i aplicacions mòbils).
- Explicar la importància d'incloure l'accessibilitat als plecs de clàusules dels serveis que es contractin a l'Administració.
- Casos pràctics i exemples.

- **Fitxa 35.2 - Formació en accessibilitat**

- S'adreça al personal dels ens locals, sobretot a tècnics de llicències d'obres i d'activitats, al personal d'inspecció (inspectors d'establiments, arquitectes, aparelladors i enginyers de l'edificació, etc.) i a altres responsables de les àrees d'urbanisme i/o de serveis dels municipis i comarques.
- L'han de contractar els ens locals, a més d'incloure-la en els plans de formació anuals per al seu personal. La formació en aquest àmbit s'estableix a la Llei 13/2014.
- L'han d'impartir tècnics de les disciplines següents: arquitectura, arquitectura tècnica o enginyeria de l'edificació o industrial. Aquests professionals han de conèixer bé la normativa actual d'accessibilitat i els criteris d'aplicació que indica el DSO.
- Continguts mínims obligatoris:

Objectius:

- Complir la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat.
- Implementar-ne el desplegament reglamentari (nou Codi d'accessibilitat de Catalunya).
- Fer-ne una aplicació pràctica en els àmbits següents: edificació, urbanisme, transports, serveis i productes.

Continguts:

- Objectius, competències i àmbits d'aplicació de la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat.
- Condicions d'accessibilitat en l'edificació, en els establiments d'ús públic i en l'urbanisme (exemples de solucions en l'àmbit competencial de l'ens local).
- Continguts dels plans d'accessibilitat.
- Previsió d'actuació en els plans d'emergències.
- Control administratiu i règim d'infraccions i sancions per incompliment de les condicions d'accessibilitat.
- Solucions que afavoreixen la interacció: productes de suport per a l'accessibilitat de les persones amb discapacitat al seu entorn domiciliari o laboral.

- **Fitxa 35.4 - Centre per a l'autonomia personal**

- Ofereix un servei especialitzat en assessorament, orientació i difusió sobre productes de suport i altres recursos per a l'autonomia i l'accessibilitat de l'entorn a les persones amb discapacitats o dependència (definit al punt 1.2.2.1.4 de l'annex 1 del Decret 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de serveis socials 2010-2011).
- S'ha d'inscriure en el Registre d'entitats, serveis i establiments socials del DSO.

- Ha de disposar d'espai suficient per exposar els productes de suport, fer-hi proves, tallers, formacions, xerrades i activitats similars.
- L'accés és universal i gratuït.
- Les funcions es desenvolupen al mateix centre, sens perjudici d'algun desplaçament puntual per fer activitats de col·laboració o difusió en altres serveis del territori o amb altres professionals.
- La figura professional que porta a terme les funcions d'assessorament i formació d'aquest servei és la de terapeuta ocupacional.
- Forma part de la xarxa de centres per a l'autonomia personal del DSO.
- Ha de donar un suport especial als professionals dels bancs de productes de suport dels ens locals dels seus territoris d'acció.
- Al final de cada exercici, ha de lliurar una memòria d'activitat al DSO.

- **Fitxa 35.5 - Referent Tècnic/a en accessibilitat per als consells comarcals**

El/la Referent tècnic/a en matèria d'accessibilitat ha de ser un/a professional tècnic/a de les següents disciplines: arquitectura, arquitectura tècnica, enginyeria de l'edificació o industrial, que ha de conèixer bé la normativa actual d'accessibilitat i els criteris d'aplicació indicats pel Departament.

Funcions a desenvolupar:

- Elaborar els Plans d'accessibilitat dels municipis que no en disposin per tal de complir els terminis que determina la Llei 13/2014.
- Col·laborar en l'actualització dels Plans d'accessibilitat existents
- Impulsar la correcta implementació de l'accessibilitat i afavorir la bona praxis en les actuacions dels serveis tècnics dels ens locals de conformitat amb els criteris i directrius tècniques de l'Àrea de Promoció de l'Accessibilitat.
- Donar suport i assessorament en matèria d'accessibilitat als serveis tècnics municipals.
- Supervisar que els ens locals ofereixin serveis i activitats accessibles (*física, sensorial, visual i auditiva, comunicativa*).
- Exercir de referent en matèria d'accessibilitat en l'àmbit territorial corresponent i actuar com interlocutor amb l'Àrea de Promoció de l'Accessibilitat.
- Participar en les sessions de formació que l'Àrea de Promoció de l'Accessibilitat i de Supressió de Barreres estableixi.
- Elaborar una memòria d'activitat anual i lliurar-la a l'Àrea de Promoció de l'Accessibilitat i de Supressió de Barreres i presentar les documentacions que aquesta li requereixi.

4. Finançament del servei

- **Fitxa 35.1 - Formació en discapacitat**

- Es calcula un nombre d'hores de formació que el DSO finançarà als ens locals en funció dels habitants.
- En el cas dels municipis de menys de 20.000 habitants, l'oferta formativa s'ha de vehicular mitjançant els consells comarcals.
- El nombre d'hores per a la formació en accessibilitat és superior al que es destina per a la formació en discapacitat, atesa la complexitat normativa i l'abast dels àmbits d'aplicació.

- En els pròxims anys, la necessitat de formació als ens locals serà molt important a partir del decret de desplegament de la Llei 13/2014. Per aquest motiu es preveu una formació obligatòria distribuïda durant el termini del contracte programa, que implica un nombre d'hores determinat per a cada ens local.
- **Fitxa 35.2 - Formació en accessibilitat**
- Es calcula un nombre d'hores de formació que el DSO finançarà als ens locals en funció dels habitants.
  - En el cas dels municipis de menys de 20.000 habitants, l'oferta formativa s'ha de vehicular mitjançant els consells comarcals.
  - El nombre d'hores per a la formació en accessibilitat és superior al que es destina per a la formació en discapacitat, atesa la complexitat normativa i l'abast dels àmbits d'aplicació.
  - En els pròxims anys, la necessitat de formació als ens locals serà molt important a partir del decret de desplegament de la Llei 13/2014. Per aquest motiu es preveu una formació obligatòria distribuïda durant el termini del contracte programa, que implica un nombre d'hores determinat per a cada ens local.
- **Fitxa 35.4 - Centre per a l'autonomia personal**
- Es manté l'aportació dels anys anteriors, tot i que es podrà incrementar en funció de la justificació de la necessitat, del territori i la disponibilitat pressupostària.
- **Fitxa 35.5. - Referent Tècnic/a en Accessibilitat per als consells comarcals**
- El concepte a finançar és el cost d'una persona tècnica que assumeixi funcions de referent en matèria d'accessibilitat per al Consell comarcal.
  - En funció dels habitants de l'ens local es consideren 3 intensitats de jornada de dedicació (completa, mitja i un terç).
  - Es preveu la incorporació del/de la referent tècnic/a en accessibilitat en cada consell comarcal des del primer any i per als 3 anys següents, en les mateixes condicions.

Mòdul:

- **Fitxa 35.1 - Formació en discapacitat**
- El mòdul de referència del preu/hora és de 100 euros (per a tots dos tipus de formacions).
  - El DSO finançarà el 80% del preu/hora de referència; per tant, aportarà 80 euros per a cada hora.
  - Si l'ens local contracta un preu/hora inferior a 100 euros, el DSO aportarà el 80% del preu contractat per l'ens.
  - Si l'ens local contracta un preu/hora superior a 100 euros, el DSO aportarà el màxim de 80 euros l'hora.
  - En tots dos casos, el màxim d'hores que el DSO aportarà són les que s'indiquen en el pla de finançament.

- **Fitxa 35.2 - Formació en accessibilitat**

- El mòdul de referència del preu/hora és de 100 euros (per a tots dos tipus de formacions).
- El DSO finançarà el 80% del preu/hora de referència; per tant, aportarà 80 euros per a cada hora.
- Si l'ens local contracta un preu/hora inferior a 100 euros, el DSO aportarà el 80% del preu contractat per l'ens.
- Si l'ens local contracta un preu/hora superior a 100 euros, el DSO aportarà el màxim de 80 euros l'hora.
- En tots dos casos, el màxim d'hores que el DSO aportarà són les que s'indiquen en el pla de finançament.

- **Fitxa 35.4 - Centre per a l'autonomia personal**

Es manté l'aportació dels anys anteriors, tot i que es podrà incrementar en funció de la justificació de la necessitat i la disponibilitat pressupostària.

- **Fitxa 35.5. Referent Tècnic/a en Accessibilitat per als consells comarcals**

- **Mòdul de referència:** Es considera un cost de contractació anual a jornada completa amb un nivell de tècnic superior A21.
- **Percentatge:**
  - El DSO finançarà el 70% de la contractació de la persona referent en matèria d'accessibilitat.
  - L'EL finançarà el 30% de la contractació de la persona referent en matèria d'accessibilitat.

5. Avaluació

- **Formació en discapacitat i accessibilitat**

1. indicador de desplegament de la política (IDP):
  - Percentatge d'àrees bàsiques que han dut a terme formació en discapacitat i en accessibilitat.
  - Percentatge d'àrees bàsiques que han dut a terme formació d'accessibilitat.
2. Avaluació, indicador anual:
  - **Indicador 1:** nombre d'hores de formació donada sobre discapacitat.
  - **Indicador 2:** nombre de treballadors i treballadores de l'ens local que han rebut formació en discapacitat.
  - **Indicador 3:** nombre d'hores de formació donades sobre accessibilitat
  - **Indicador 4:** nombre de professionals tècnics de l'ens local que han rebut formació en accessibilitat

- **Centres per a l'autonomia personal**

1. Avaluació, indicador anual:
  - **Indicador 1:** nombre de persones que han rebut orientació i assessorament (presencial, telemàtica o telefònica).
  - **Indicador 2:** nombre de persones que han assistit a les visites de grups, formacions i presentacions.

- Referent Tècnic/a en Accessibilitat per als Consells comarcals

1. Indicador de desplegament de la política (IDP):
  - o **Indicador 1:** % de municipis de menys de 20.000 h que tenen Pla d'accessibilitat respecte el nombre total de municipis de menys de 20.000 h
  - o **Indicador 2:** % de població en municipis de menys de 20.000 h que tenen Pla d'accessibilitat respecte la població total que resideix en municipis de menys de 20.000 h
2. Avaluació, Indicador anual:
  - o **Indicador 1:** Nombre de Plans d'accessibilitat municipal iniciats en l'àmbit del Consell comarcal.
  - o **Indicador 2:** Nombre de Plans d'accessibilitat municipal aprovats en l'àmbit del Consell comarcal.
  - o **Indicador 3:** Nombre de Revisions de Plans d'accessibilitat municipal iniciades.
  - o **Indicador 4:** Nombre de Revisions de Plans d'accessibilitat municipal aprovades.

6. Pla d'implantació

L'evolució dels imports destinats a aquest servei pel període 2022-2025 es recull a l'annex econòmic que inclou aquest contracte programa.

7. Normativa reguladora

- Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat.
- Llei 4/2017, del 28 de març, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2017 (mitjançant la qual es prorroga la Cartera de serveis socials aprovada pel Decret 142/2010, d'11 d'octubre).
- Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials.
- Decret 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de serveis socials 2010-2011.

8. Vinculació amb l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible

L'Agenda 2030 és el nou full de ruta global per avançar cap al desenvolupament sostenible que van aprovar les Nacions Unides el 2015. Inclou 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), que s'han d'assolir el 2030. El Govern de Catalunya s'hi ha compromès amb la participació de tots els seus departaments. El Departament de Drets Socials, d'acord amb aquesta directriu, visualitza quins serveis inclosos en el contracte programa 2022-2025 incideixen en els ODS:

- Accessibilitat: ODS 1, 10, 11 i 16
  1. Fi de la pobresa
  10. Reducció de les desigualtats
  11. Ciutats i comunitats sostenibles
  16. Pau, justícia i institucions sòlides